

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

NGUYỄN MINH DŨNG

**QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ
VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG
TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2014

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

BỘ TÀI CHÍNH

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

NGUYỄN MINH DŨNG

**QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ
VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG
TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM**

Chuyên ngành : Tài chính - Ngân hàng

Mã số : 62.34.02.01

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS, TS. VŨ CÔNG TY
2. TS. TRẦN BÁ TRUNG

HÀ NỘI - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận án là công trình nghiên cứu khoa học của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nêu trong luận án là trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Tác giả luận án

Nguyễn Minh Dũng

MỤC LỤC

Trang

Trang phụ bìa	
Lời cam đoan	
Mục lục	
Danh mục các chữ viết tắt	
Danh mục các bảng, biểu đồ, sơ đồ	
MỞ ĐẦU	i
Chương 1: TẬP ĐOÀN KINH TẾ VÀ QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN KINH TẾ	1
1.1. TỔNG QUAN VỀ MÔ HÌNH CÔNG TY MẸ - CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN KINH TẾ.....	1
1.1.1. Khái niệm, đặc điểm tập đoàn kinh tế và mô hình công ty mẹ - công ty con trong tập đoàn kinh tế	1
1.1.2. Mô hình tổ chức công ty mẹ - công ty con trong tập đoàn kinh tế.....	14
1.1.3. Các mối quan hệ giữa công ty mẹ - công ty con trong tập đoàn kinh tế.....	17
1.2. QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ ĐẦU TƯ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN KINH TẾ.....	25
1.2.1. Vốn kinh doanh của công ty mẹ và các hình thức đầu tư vốn của công ty mẹ vào các công ty con trong tập đoàn kinh tế.....	25
1.2.2. Quản lý vốn đầu tư của công ty mẹ vào các công ty con trong tập đoàn kinh tế	30
1.2.3. Hệ thống chỉ tiêu đánh giá tình hình đầu tư và quản lý sử dụng vốn đầu tư của công ty mẹ vào các công ty con trong tập đoàn kinh tế	39
1.2.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến quản lý vốn đầu tư của công ty mẹ vào các công ty con trong tập đoàn kinh tế	50
1.3. KINH NGHIỆM CỦA CÁC NƯỚC TRONG QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN KINH TẾ	53
1.3.1. Kinh nghiệm của các nước	53
1.3.2. Những bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.....	61
Kết luận chương 1.....	64

Chương 2: THỰC TRẠNG VỐN ĐẦU TƯ VÀ QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM	65
2.1. KHÁI QUÁT VỀ TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM.....	65
2.1.1. Quá trình hình thành phát triển, vai trò và mô hình tổ chức của Tập đoàn VNPT	65
2.1.2. Kết quả hoạt động của Tập đoàn VNPT giai đoạn 2008 - 2013	71
2.2. THỰC TRẠNG VỐN ĐẦU TƯ VÀ QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM	74
2.2.1. Thực trạng vốn đầu tư của công ty mẹ vào các công ty con trong Tập đoàn VNPT	74
2.2.2. Thực trạng cơ chế quản lý vốn đầu tư của công ty mẹ vào các công ty con trong Tập đoàn VNPT	82
2.2.3. Thực trạng hiệu quả vốn đầu tư của công ty mẹ vào các công ty con trong Tập đoàn VNPT	97
2.3. ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC VÀ NHỮNG HẠN CHẾ TRONG QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM.....	128
2.3.1. Những kết quả đạt được.....	128
2.3.2. Những hạn chế tồn tại	129
2.3.3. Nguyên nhân của những hạn chế tồn tại.....	132
Kết luận chương 2.....	135
Chương 3: GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM	136
3.1. ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN CỦA TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM ĐẾN NĂM 2020	136
3.1.1. Mục tiêu và quan điểm phát triển Tập đoàn VNPT đến năm 2020	136
3.1.2. Tái cơ cấu Tập đoàn VNPT	137

3.2. MỤC TIÊU, YÊU CẦU VÀ CÁC GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ VỐN ĐẦU TƯ CỦA CÔNG TY MẸ VÀO CÁC CÔNG TY CON TRONG TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM.....	148
3.2.1. Mục tiêu và yêu cầu của các giải pháp.....	148
3.2.2. Các giải pháp tăng cường quản lý vốn đầu tư của công ty mẹ vào các công ty con trong Tập đoàn VNPT.....	150
3.3. CÁC TIỀN ĐỀ, ĐIỀU KIỆN CẦN THIẾT CHO VIỆC THỰC HIỆN CÁC GIẢI PHÁP	168
3.3.1. Đổi mới quan điểm về vốn nhà nước tại công ty mẹ của Tập đoàn và các doanh nghiệp có vốn đầu tư của công ty mẹ Tập đoàn	169
3.3.2. Tiếp tục hoàn thiện khung khổ pháp luật liên quan đến hoạt động của các doanh nghiệp, tạo môi trường pháp lý thuận lợi và đòi hỏi hiệu quả cao trong hoạt động sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp.....	170
3.3.3. Phân định rõ nhiệm vụ hoạt động kinh doanh và hoạt động công ích trong hoạt động của các doanh nghiệp và Tập đoàn	174
Kết luận chương 3.....	174
KẾT LUẬN.....	176
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BCĐKT	: Bảng cân đối kế toán
BCTC	: Báo cáo tài chính
BCVT	: Bưu chính Viễn thông
BQ	: Bình quân
CP	: Chính phủ
CPH	: Cổ phần hóa
CSH	: Chủ sở hữu
CTCP	: Công ty cổ phần
DN	: Doanh nghiệp
DNNN	: Doanh nghiệp nhà nước
ĐHĐCĐ	: Đại hội đồng cổ đông
ĐTPT	: Đầu tư phát triển
GDCK	: Giao dịch chứng khoán
GDP	: Tổng sản phẩm quốc nội
GTGT	: Giá trị gia tăng
HĐQT	: Hội đồng quản trị
HĐTV	: Hội đồng thành viên
HTĐL	: Hạch toán độc lập
HTPT	: Hạch toán phụ thuộc
IPO	: Phát hành lần đầu ra công chúng
IRR	: Tỷ suất hoàn vốn nội bộ
ISA	: Chuẩn mực kế toán quốc tế
KHCB	: Khấu hao cơ bản
KTTT	: Kinh tế thị trường
LN	: Lợi nhuận
LNST	: Lợi nhuận sau thuế
NCS	: Nghiên cứu sinh
NĐ	: Nghị định
NPV	: Giá trị hiện tại thuần
NSNN	: Ngân sách nhà nước
SCIC	: Tổng công ty đầu tư và kinh doanh vốn nhà nước
SXKD	: Sản xuất kinh doanh
TCT	: Tổng công ty
TĐKT	: Tập đoàn kinh tế
TGD	: Tổng giám đốc
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
TSCĐ	: Tài sản cố định
TSLĐ	: Tài sản lưu động
TSTC	: Tài sản tài chính
TT	: Thông tư
TTCK	: Thị trường chứng khoán
UBND	: Ủy ban nhân dân
VCSH	: Vốn chủ sở hữu
VT-CNTT	: Viễn thông - Công nghệ thông tin
WTO	: Tổ chức thương mại thế giới
XDCB	: Xây dựng cơ bản
XHCN	: Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

<u>Số hiệu</u>	<u>Tên bảng</u>	<u>Trang</u>
<i>Bảng 2.1:</i>	Tổng giá trị tài sản	72
<i>Bảng 2.2:</i>	Nguồn vốn chủ sở hữu	72
<i>Bảng 2.3:</i>	Doanh thu bán hàng và cung cấp dịch vụ	73
<i>Bảng 2.4:</i>	Doanh thu hoạt động tài chính và hoạt động khác	73
<i>Bảng 2.5:</i>	Lợi nhuận trước thuế	73
<i>Bảng 2.6:</i>	Một số chỉ tiêu tài chính theo BCTC hợp nhất	73
<i>Bảng 2.7:</i>	Đầu tư vốn vào công ty con, liên kết giai đoạn 2008 - 2013	76
<i>Bảng 2.8:</i>	Đầu tư vốn vào công ty con, liên kết theo ngành, nghề kinh doanh giai đoạn 2008 - 2013	79
<i>Bảng 2.9:</i>	Đầu tư vốn vào các công ty liên doanh giai đoạn 2008 - 2013	80
<i>Bảng 2.10:</i>	Đầu tư vốn vào các quỹ đầu tư giai đoạn 2008 - 2013	80
<i>Bảng 2.11:</i>	Đầu tư vốn vào các CTCP, liên kết tại 31/12/2008 và 31/12/2013	81
<i>Bảng 2.12:</i>	Người đại diện vốn của VNPT tại 31/12/2008 và 31/12/2013	85
<i>Bảng 2.13:</i>	Hiệu quả đầu tư vốn của VNPT giai đoạn 2008 - 2013	99
<i>Bảng 2.14:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức (lợi nhuận) được chia theo ngành nghề kinh doanh chính, ngoài ngành giai đoạn 2008 - 2013	101
<i>Bảng 2.15:</i>	Vốn đầu tư theo loại hình doanh nghiệp giai đoạn 2008 - 2013	103
<i>Bảng 2.16:</i>	Cổ tức (lợi nhuận) được chia giai đoạn 2008 - 2013	106
<i>Bảng 2.17:</i>	Hệ số bảo toàn vốn khối liên doanh giai đoạn 2012 - 2013	108
<i>Bảng 2.18:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Sản xuất công nghiệp BCVT 2012 - 2013	110
<i>Bảng 2.19:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Xây lắp và tư vấn thiết kế 2012 - 2013	113
<i>Bảng 2.20:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Thương mại BCVT 2012 - 2013	116
<i>Bảng 2.21:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Hạ tầng viễn thông 2012 - 2013	117
<i>Bảng 2.22:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Dịch vụ viễn thông, tin học 2012 - 2013	119
<i>Bảng 2.23:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Truyền thông 2012 - 2013	121
<i>Bảng 2.24:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Dịch vụ giải trí 2012 - 2013	122
<i>Bảng 2.25:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Ngân hàng, bảo hiểm 2012 - 2013	124
<i>Bảng 2.26:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm Dịch vụ du lịch, khách sạn 2012 - 2013	125
<i>Bảng 2.27:</i>	Hệ số bảo toàn vốn nhóm CTCP khác 2012 - 2013	127

DANH MỤC CÁC BIỂU

<u>Số hiệu</u>	<u>Tên biểu</u>	<u>Trang</u>
<i>Biểu 2.1:</i>	Đầu tư vốn vào công ty con, liên kết giai đoạn 2008- 2013.....	76
<i>Biểu 2.2:</i>	Đầu tư vốn vào công ty con, liên kết theo ngành, nghề kinh doanh giai đoạn 2008 - 2013.....	78
<i>Biểu 2.3:</i>	Đầu tư vốn vào các CTCP, liên kết tại 31/12/2008 và 31/12/2013	81
<i>Biểu 2.4:</i>	Vốn đầu tư và cổ tức (lợi nhuận) được chia giai đoạn 2008 - 2013.....	99
<i>Biểu 2.5:</i>	Cơ cấu vốn đầu tư, cổ tức (lợi nhuận) được chia giai đoạn 2008 - 2013.....	100
<i>Biểu 2.6:</i>	Vốn đầu tư theo loại hình doanh nghiệp giai đoạn 2008 - 2013	102
<i>Biểu 2.7:</i>	Cơ cấu vốn đầu tư vào các CTCP giai đoạn 2008 - 2013	102
<i>Biểu 2.8:</i>	Cổ tức (lợi nhuận) được chia theo loại doanh nghiệp giai đoạn 2008 - 2013	105
<i>Biểu 2.9:</i>	Cơ cấu cổ tức được chia từ các CTCP 2008 - 2013.....	105
<i>Biểu 2.10:</i>	Vốn đầu tư, lợi nhuận được chia khối liên doanh giai đoạn 2008 - 2013.....	107
<i>Biểu 2.11:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Sản xuất công nghiệp BCVT giai đoạn 2008 - 2013.....	109
<i>Biểu 2.12:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Xây lắp và tư vấn thiết kế giai đoạn 2008 - 2013.....	112
<i>Biểu 2.13:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Thương mại BCVT giai đoạn 2008 - 2013.....	115
<i>Biểu 2.14:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Hạ tầng viễn thông giai đoạn 2008 - 2013	117
<i>Biểu 2.15:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Dịch vụ viễn thông, tin học giai đoạn 2008 - 2013.....	119
<i>Biểu 2.16:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Truyền thông giai đoạn 2008 - 2013	120
<i>Biểu 2.17:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Dịch vụ giải trí giai đoạn 2008 - 2013	122
<i>Biểu 2.18:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Ngân hàng, bảo hiểm giai đoạn 2008 - 2013	123
<i>Biểu 2.19:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Dịch vụ du lịch, khách sạn giai đoạn 2008 - 2013.....	125
<i>Biểu 2.20:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm CTCP khác giai đoạn 2008 - 2013	126
<i>Biểu 2.21:</i>	Vốn đầu tư, cổ tức nhóm Quỹ đầu tư giai đoạn 2008 - 2013	128

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ

<u>Số hiệu</u>	<u>Tên sơ đồ</u>	<u>Trang</u>
<i>Sơ đồ 1.1:</i>	Cấu trúc sở hữu công ty mẹ - công ty con dạng đơn giản	14
<i>Sơ đồ 1.2:</i>	Cấu trúc sở hữu công ty mẹ - công ty con đồng cấp đầu tư và kiểm soát lẫn nhau	15
<i>Sơ đồ 1.3:</i>	Cấu trúc công ty mẹ - công ty con có sở hữu vượt cấp.....	16
<i>Sơ đồ 1.4:</i>	Cấu trúc công ty mẹ - công ty con sở hữu hỗn hợp	16
<i>Sơ đồ 2.1:</i>	Sơ đồ tổ chức hiện nay của Tập đoàn VNPT	68
<i>Sơ đồ 3.1:</i>	Sơ đồ tổ chức của Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam đến năm 2015.....	145
<i>Sơ đồ 3.2:</i>	Sơ đồ tổ chức của Tập đoàn VNPT đến năm 2020	148
<i>Sơ đồ 3.3:</i>	Bốn viễn cảnh của thế điểm cân bằng.....	161